

Az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló javaslattal kapcsolatban előre bocsátom, hogy a javaslat terjedelméhez képest rendelkezésre álló véleményezési idő nem teszi lehetővé elmélyült elemző vélemény kifejtését, ezért az egyes észrevételeimet és javaslataimat csak utalásszerűen, címszavakban fogalmazom meg.

- A Javaslat 3. § szerint a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 20. § (3) bekezdés tervezett szövegezése szerint nincs arra megoldás, hogy a miniszter mi alapján dönt akkor, ha ugyanazon közjegyzői álláshelyre több közjegyző, adott esetben más-más területi kamaráról, kérelme kerül benyújtásra. Erre az esetre nézve nincsenek elbírálási szempontok megfogalmazva a javaslatban, így a miniszteri döntés oka és indoka sem ellenőrizhető.
- A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény módosításaival kapcsolatban a következők merültek fel: A Javaslat 16. §-ban a Jszbt. 2. § (2) bekezdésében véleményem szerint kimaradt a „vált” szó, a ... bűncselekmény elkövetése után szövegrészből.
- A Javaslat 17. §, mely a Jszbt. 3. § (7) bekezdését is meghatározná, ott azt rögzíti, hogy a pénzbírság összegének a meghatározásánál figyelembe kell venni korábbi eljárásban megállapított fizetési kötelezettséget. Ez ellentétben áll a törvény részletes indokolásának ezen szakaszhoz írt szövegében a 4. pontban írtakkal, ahol a (4) bekezdésben az indokolás azt tartalmazza, hogy a korábbi fizetési összeget egyfajta beszámításként kell figyelembe venni. A beszámítás és a figyelembevétel, amit az indokolás tartalmaz, nem ugyanazon fogalmak.
- Kérdésként merült fel, hogy a jogi személlyel szembeni büntetőjogi felelősséget megalapozó adatok, tények és bizonyítékok körében a vád hiányosságaira nézve felhívható-e az ügyészség, illetve milyen következmények mellett.
- A Javaslat 24. §-ban a Jszbt. 9. § (3) bekezdése szerint a jogi személy védője részére meghatalmazást a törvényes képviselő adhat, és a jelen javaslat szerint ez lehet a büntető ügy terheltje is, amelyre csak fel szeretnénk hívni a figyelmet.
- A Javaslat 25. § szerinti Jszbt. 9/A. § (5) bekezdésből következően a jogi személy törvényes képviselője, ha terhelt, a nyomozás során meghatalmazott képviselője útján is gyakorolhatja jelenléti jogát, ez a személy lehet-e a terhelt védője? Ez nem egyértelmű a Javaslatban.
- A Javaslat 26. §-ban írt 11. § (3) bekezdés rendelkezései ellentétben állnak ugyanezen szakasz (9) bekezdésében is háttérszabályként hivatkozott Be. 329. § (1) – (6) bekezdésében írtakkal. A javaslat szerint ugyanis zár alá vétel megváltása esetén a zár alá vételt fel kell oldani, határozni kell a rendelkezésre bocsátott pénzösszeg zár alá vételéről annak ellenére, hogy a Be. 329. § (6) bekezdéséből következően a zár alá vett vagyon helyébe lép a megváltás során kifizetett összeg, a zár alá vett vagyon tekintetében a megváltással pedig a zár alá vétel megszűnik. Ugyanezen szakasz (9) bekezdés c) pontjában a zár alá vétel megváltását a jogi személy is indítványozhatja, amely nyilván lehetetlen, hiszen a jogi személynek nincs cselekvőképessége, a nyilatkozatot a jogi személy törvényes képviselője teheti meg a védő mellett.

- Jelezném továbbá, hogy a jogi személy képviselője, illetve jogi személy törvényes képviselője fogalmak nem következetesen vannak használva a Javaslatban egyszer így, egyszer úgy kerül megnevezésre ezen személy.
- A Javaslat 29. §-ban írt 12/A. § (1) és (2) bekezdése egybevetve értelmezhetetlen, mert ha a jogi személy megszüntetése megalapozottan feltehető, akkor értesíti a nyilvántartó bíróságot az eljáró hatóság. Ugyanakkor a (2) bekezdés szerint ez az értesítés mellőzhető, hogy ha megalapozottan feltehető, hogy a jogi személy megszüntetése nem szükséges. Ha a megszüntetés nem szükséges, értelemszerűen az (1) bekezdés alkalmazására sem kerülhet sor.
- A Javaslat 32. § szerinti 13/A. § (2) bekezdéséből következik, hogy a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazást megalapozó bűncselekmény miatti eljárást az elsőfokú eljáráshoz kell egyesíteni. Ez az egyesítés azonban az eljárás elhúzódását eredményezheti, hiszen a Javaslat 30. § szerint meghatározandó Jsztb. 12/D. § eleve az indokolatlan elhúzódás miatt teszi lehetővé az elkülönítést. Ha ezután újra egyesítésre kerül az ügy akár a vádlottal szembeni bizonyítási eljárás befejezése előtt közvetlenül, további bizonyítás lehet szükséges, amely nyilvánvalóan meghosszabbítja az eljárás idejét.
- A Javaslat 35. § szerinti Jsztb. 16/B. § (1) bekezdése kötelezővé teszi az előkészítő ülésen a törvényes képviselő és védő jelenlétét, amely azt jelenti, hogy nélkülük az előkészítő ülés nem tartható meg. Ezzel szemben ugyanezen szakasz (9) bekezdése már azt rögzíti, hogy távollétük nem akadályozza az előkészítő ülés megtartását. Ugyanazon szakasz tehát ellentmondóan szabályozza az előkészítő ülésen a jogi személy törvényes képviselőjének és védőjének jelenléti kötelezettségét, amely szabályozás így nem egyértelmű és nem alkalmazható.
- A Javaslat 57. § szerinti 2009. évi LXXII. törvény III/A. fejezet 17/C. § (3) bekezdése szerint az elítélt távollattartása végleges hatályú. Ez a végleges hatály azonban nem áll arányban az egyéb joghátrányokkal miután a büntető anyagi jogban a büntetések, intézkedések és egyéb jogkövetkezmények sem örök időkre tartanak. A Btk. szerinti végleges eltiltások alól is lehet felmentést kérni, amely ezen jogszabály keretei között nem jelenik meg.
- Ugyanezen szakasz 17/D. § (1) bekezdése elítéltről rendelkezik, holott az a) pont szerinti büntetőeljárásban miután nincs jogerős határozat, elítélt még nem lehet, csak vádlott. Ezért javaslom az (1) bekezdésben az elítélt szót terhelre módosítani. Az sem tűnik ki a szabályozásból, hogyha a sértett mind az a), mind a b), mind a c) pont szerint kéri a távollattartást, a különböző eljáró hatóságok hogyan tudnak egymás döntéseiről.
- A Javaslat 63. § szerinti Bjt. 13/A. alcím szabályaival szemben a kifogásaim a következők: A Javaslat szerint a Bjt. 25/B. § rendelkezései szerint a bíró továbbfoglalkoztatásához rendkívüli pályaalkalmassági vizsgálat, valamint legalább „kiválóan alkalmas” soron kívüli értékelés szükséges. Ezzel szemben a közjegyzőknél pályaalkalmassági vizsgálat és „megfelelt” értékelés a működési vizsgálat során szükséges. Az ügyészekre vonatkozó szabályozás ugyanakkor a 69. § szerint semmilyen vizsgálatot nem ír elő, amely érthetetlen a két hivatásrend hasonló felépítése és együttműködése miatt.

- A Bjt. 25/C. § szerinti kérelem előterjesztésének ideje 1 év és 6 hónap közötti az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően, ezzel szemben a közjegyzőknél 8 hónap és 1 év közötti, míg az ügyészeknél 12-15 hónap közötti. Az eltérésekre indokot nem találni. Ugyanakkor kérdésként merül fel, hogy ha a bíró kihasználja a 6 hónapos teljes időközt, hogyan alakul a jogviszonya. Egy példával megvilágítva: A bíró június 30. napján tölti be 65. életévét, nem kérte a továbbfoglalkoztatását. A köztársasági elnök határozatával bizonyosan legkésőbb még a tárgy év decemberi felmentéséről határoz, hiszen január 01. napjától a bíró 6 hónapos felmentési idejét tölti. Abban az esetben, ha a köztársasági elnöki határozat kelte és december 31-e között a bíró kéri továbbfoglalkoztatását, a törvényi határidőben benne van, de közben már döntöttek felmentéséről. Továbbfoglalkoztatása esetén a köztársasági elnök határozata hatályon kívül helyezésre, vagy módosításra kerül-e, illetve milyen eljárási rendben. Javaslom ezért a kérelem előterjesztésének határidejét 15 hónap és 8 hónap között meghatározni, az öregségi nyugdíjkorhatárt megelőzően.

A soron kívüli értékelés hogyan értelmezhető adott esetben egy olyan vezetőnél, akinek nincs tárgyalási kötelezettsége, vagy nem tárgyal miután a javaslat a bírói munka soron kívüli értékelésére vonatkozik? A vezetői munka értékelése ezen javaslatbeli szövegezéssel nem vehető figyelembe.

Az újabb pályázatok elkerülése érdekében továbbfoglalkoztatás esetén a 65 és 70 év közötti időre javaslom, hogy rögzítésre kerüljön, hogy a vezetői kinevezés tovább is tarthat, de 65. év után már új vezetői kinevezésre nem kerülhet sor.

- A Bjt. 25/D. § (1) bekezdése szerinti rövid határidő nem pontos szabályozás, azt 8 napban javasoljuk meghatározni, így elkerülhető az, hogy az országban különböző elnökök különböző határidőket állapítsanak meg a bírák részére.
- A Bjt. 25/E. § (2) bekezdés b) pontja szerinti mérlegelés alapján, ha az adott bíróságon nem indokolt a továbbfoglalkoztatás, az ezt kérő bíró jogviszonya megszűnik. Javaslom olyan szabályozás bevezetését, hogy ha az adott bíróságon nincs szükség a bírói álláshely további betöltésére, de akár a vármegyében, vagy szomszédos vármegyékben esetlegesen az országban máshol, azonos, vagy alacsonyabb ítélkezési szinten van betöltendő bírói álláshely, azt a bíró részére fellehessen ajánlani. Ennek elfogadása esetén lehetne határozni a bíró áthelyezéséről vagy új beosztásáról.

Javaslom, hogy a bíró továbbfoglalkoztatása kérdésében a munkáltatói jogkör gyakorlója is nyilváníthasson véleményt, hiszen ő ismeri az adott bíró munkáját.

- A Javaslat 64. § szerinti Bjt. 88. § (1) bekezdés b) pont vonatkozásában észrevételezem, hogy ha a szünetelés után a bíró a megelőző szolgálati helyére kerül vissza, nincs szükség újbóli beosztásra, hiszen a szünetelés időtartama is szolgálati viszonyban töltött időnek minősül.
- Javaslom a Bjt. 212.§ (1) bekezdésében az ülnöki életkor 35 évre emelését. A bírói életkor minimuma felemelésének indoka az élettapasztalat emelése volt, ezért ezzel összhangban az ülnöki életkor nem lehet 30 év, hiszen jogi végzettség nélkül, pont a tapasztalat indokolja az ülnöki részvétele az egyes ügyekben.
- A Javaslat 67. § szerinti Üsztv. 23. § (6) bekezdésében rögzítendő szabályokra tekintettel indokoltnak tartom az Országos Bírószövetség Elnöke vonatkozásában is

hasonló szabályokkal rögzíteni a Bszi.-ben, arra az esetre, ha az OBH Elnökének mandátuma lejár.

- A Javaslat 76. §-a szerinti, az Üsztv. 41. § (1) bekezdésében rögzített szabályt ismételten javaslom a Bjt.-ben is rögzíteni, vagyis ne csak az ügyészek, hanem a bírák is kapjanak végkielégítést öregségi nyugdíjba vonulásuk esetén.
- A Javaslat 78. § szerinti Btk. 72. § (3a) bekezdésben javaslom rögzíteni, hogy zár alá vétel vagy lefoglalás alkalmazásakor lehetséges az elkobzás a jogutód vagy megszűnt gazdálkodó szervezettel szemben, egyéb esetben ugyanis az elkobzás tárgyának jogosultja a megszűnt szervezet vonatkozásában nem határozható meg.
- A Javaslat 123. §-sal meghatározandó Pp. 147/A. § alkalmazására a javaslatban írt szövegezéssel nem látunk lehetőséget. Előre bocsátandó, hogy a vagyoni elégtétel napi 400,- Ft-jával szemben a javaslat szerinti összeg sokszoros mértéket jelent (8000 Ft-ot meghaladja). A határidő túllépését ugyanakkor objektíve rögzíti a jogszabály, nem enged kimentési lehetőséget sem a bíró betegsége, balesete, bíróság működésében felmerült egyéb ok tekintetében. Ugyanakkor egy-egy határidő túllépése nem biztos, hogy az ügyfelek számára hátrányos lehet. Amennyiben a bíróság az írásbafoglalási határidőt túllépi, de a túllépéssel együtt is az írásbafoglalásra és kiadásra irányadó határidőn belül van, a peres felet tényleges hátrány nem érheti. Így önmagában egy határidő túllépése nem indokolja a kifizetési kötelezettséget. A határidők túllépésének hivatalból történő észlelése és kifizetés továbbá jelentős adminisztrációs terhekkel is jár. Ezen szabály bevezetését ezért nem javasoljuk. A (3) bekezdés szerinti értesítési kötelezettség, és ezzel kapcsolatos eljárás sem átlátható, ha a jogalkotás hasonló következményeket szeretne azt a Pev. törvénybe és eljárásba kellene illeszteni.
- A Javaslat 128.§ szerinti Pp. 232/A.§ szerinti online hallgatóság részvételével kapcsolatos véleményt részletesen a Be. rendelkezéseinél fejtem ki.
- A Javaslat 151.§-a szerint meghatározandó Be. 43.§ (2a)-(2b) bekezdései kapcsán észrevételezem, hogy szükséges lenne annak rögzítése, hogy a védő kizárása attól az időponttól számít, amikor azt a terhelt bejelentette, az addig zajlott eljárás törvényes. Ezen szöveg rögzítésével, elkerülhető olyan jogértelmezés, hogy a másodfokon kizárttá vált védő miatt meg kelljen ismételni az elsőfokú eljárást és ez hatályon kívül helyezéshez vezetne.
- A Javaslat 161. §-ával meghatározott Be. 319. § (10)-(12) bekezdései vonatkozásában szabályozandónak tartom, hogy ha az élőlény tulajdonosa a határidő letelte után igazolási kérelemmel él, amely alapos, és kéri az állatait, akkor a tulajdoni viszonyok miként alakulnak. Elvileg ekkor már más személy tulajdonában vannak az élőlények, de a mulasztását kimentett eredeti tulajdonos is jogosult lehet rájuk.
- A Javaslat 166.§-a szerint meghatározandó Be. 351.§-al kapcsolatban észrevételezem, hogy ha a cél az eljárások gyorsítása, indokolatlan a nyomozási határidők további növelése. A rendelkezésre álló adatok szerint az elmúlt években a nyomozások ideje hosszabbodott, ugyanakkor a bírósági elbírálás ideje rövidült.
- A Javaslat 173. §- szerinti Be. LXXI/A. fejezetével kapcsolatban, vagyis az online hallgatóság megteremtésével összefüggésben aggályok merülhetnek fel. Egyrészt nem

lehet ellenőrizni, hogy az online eszköz mellett ki nézi a közvetítést, adott esetben később kihallgatandó tanú.

Ezzel összefüggésben vélhetően minden bíróság minden tárgyalására kell regisztrációs felületet megnyitni, azt ellenőrizni, figyelemmel kísérni, ami nagyon nagy adminisztrációt jelent, szemben a miniszter úr ezzel ellentétes törekvéseivel.

A költségek is nagyon nagyok, hiszen minden tárgyalóba új rendszert kell kiépíteni, amely eszközök drágák, a rögzítéssel együtt. Meg kell teremteni továbbá minden tárgyalóba sávszélességet a közvetítéshez, ami ugyancsak költséges. Mindezekre a VIA VIDEO nem alkalmazható.

A 438/F.§ szerint csak a DÁP azonosítóval rendelkezők regisztrálhatnak, így az állampolgárok nagy részét kizárják a rendszerből, még az Ügyfélkapu + sem alkalmas erre.

A Be. 438/C. § módosítása szerint a hallgatók, kutatók elsőbbséget élveznek, azonban véleményem szerint ez az elsőbbségi jog nem lehet feltétlen, hiszen a már kihallgatott sértett vagy a sértett hozzátartozói, adott esetben a vádlott hozzátartozói véleményem szerint elsőbbséget kell, hogy élvezzenek.

A 438/D. §-ban írtak miatt kétirányú kapcsolat szükséges az esetleges online részvételnél, hiszen a hallgatóságot előzetesen figyelmeztetni kell, és rögzíteni azt is, hogy a figyelmeztetést megértették.

Kérdésként merül fel az is, hogy az online hallgatók listája a jegyzőkönyv mellékletét képezi-e, adott esetben a nevükkel, és képmásukkal együtt.

A Be. tervezett 438/G. §-a szerint ügyészi, terhelti, védői vagy egyéb jelenlévő indítványára az online hallgatók nevét és arcképmását meg kell ismertetni a jelenlévőkkel. Ez jelentős többletidőt jelenthet a tárgyalás megtartása körében, hiszen adott esetben 100 fő nevének, arcmásának ismertetése akár 1 órát is elvehet a tárgyalásra szánt időből. Kiemelt figyelemmel kísért ügyben ez minden tárgyalási napra irányadó lehet, amely az érdemi munkától veszi el az időt.

Ezen túlmenően a terhelt és védője a tárgyalóban jelenlévő hallgatóság nevét nem ismeri, de azt az arcmással nem tudja összekötni, szemben az online résztvevőkkel. Nem gondolom ezt célnak a szabályozással.

- A Javaslat 176. §-ban írt Be. 518. § (3) bekezdésében írt tervezett szövegezésével egyetértek.
- A Javaslat 195. §-ában írt a Be. 736. § (3a) bekezdés a) pontjában véleményem szerint a... – egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező intézkedéseket **kivéve** – nem befolyásolja szövegezés lenne helyes. Úgy gondolom, hogy a **kivéve** szó kimaradt a Javaslat szövegéből.
- A Javaslat 198. §-ában írt Be. 750. § (5) bekezdés kapcsán kérdésként merül fel, hogy külföldi terhelt esetén kell-e ilyenkor az ügydöntő határozat fordításáról gondoskodni. Véleményem szerint a jogszabálysövegnek tartalmaznia kellene, hogy ilyen esetben terhelti kérelemre fordíttatja le a bíróság az ügydöntő határozatot.
- A Javaslat 199. §-a szerinti Be. 755. § (7) bekezdés e) pontja és (9) bekezdés b) pontja véleményem szerint ellentétben áll egymással. A (7) bekezdés e) pontja ugyanis rögzíti, hogy ha a vádlott a tárgyaláson megjelenik, akkor is a távollétes szabályok az

irányadóak, ugyanakkor, ha az ítélet kihirdetésekor van ott, akkor már az általános szabályok szerint kell eljárni. A terhelt amikor a tárgyalásra elmegy, nem biztos, hogy tudja lesz-e aznap határozat vagy sem, köteles lesz-e később az eljárásban személyesen részt venni, vagy sem.

- Átmeneti rendelkezésben kellene rögzíteni, hogy azokban az eljárásokban, amelyekben ezidáig a terheltet meg sem gyanúsították, a módosítás hatálybalépte után a bíróságnak az eljárást fel kell függesztenie. Átmeneti szabályok ugyanis nincsenek a távollétes eljárásra vonatkozóan, annak ellenére, hogy annak szabályai alapvetően változtak meg.
- Javaslom továbbá az Iasz. 39/A.§ (1) bekezdés módosítását. A bíróságon kívüli munkavégzés engedélyezésének lehetőségét a titkárok, fogalmazók és ügyintézők mellett a többi tisztviselőre is ki kellene terjeszteni. A gyakorlatban minden bíróságon működik valamennyi tisztviselő tekintetében a bíróságon kívüli munkavégzés engedélyezése, amelynek normatív lehetőségét az Iasz-ban is rögzíteni kellene.